

SLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, Interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179
Telefon števil. 2549

Velikašna manifestacija presv. Evharistiji

Evharističnega kongresa v Zagrebu se je udeležilo okrog 200.000 ljudi — Slovesna pontifikalna sv. maša na Jelačičovem trgu — V slovesni procesiji je bilo 60 godb in okrog 100.000 ljudi, v špalirju je stalo do 150.000 ljudi

Zagreb, 17. avg. p. Danes je bil poslednji dan evharističnega kongresa. Skupno je bilo v Zagrebu okoli 200.000 ljudi, ki so se zbrali iz vseh krajev naše države. Še nikdar ni bilo v Zagrebu pri manifestacijah toliko ljudi kakor to pot. Danes zgodaj dopoldne so se vršile zadnje priprave za pontifikalno sv. mašo na Jelačičevem trgu. Ob 8 je Jelačičev trg imel povsem drugo lice kakor ob navadnih dnevih. Tržnica je bila odstranjena. Ves trg je bil napolnjen ljudi. Tudi v sosednjih ulicah je stala množica glav ob glavi. Tramvajski promet je bil ustavljen. Pred hišo št. 10 na Jelačičevem trgu so postavili velik oltar s tribuno za episkopat in zastopnike oblasti.

Sv. maša na Jelačičovem trgu

Nekoliko pred 9 je prišel na tribuno episkopat s hrvatskim metropolitom dr. Ante Bauerjem na čelu. Prišel je tudi kot papežev delegat nuncij na našem dvoru msgr. Pellegrinetti. Točno ob 9 se je pričela pontifikalna sv. maša, ki jo je služil dr. Pellegrinetti. Od zastopnikov oblasti so bili prisotni ban dr. Silović, načelnik banske uprave Hadži, rektor univerze dr. Belobrk, mestni župan dr. Srkulj, zagrebški občinski svetniki, zastopniki

raznih društev in zastopnice ženskih društev. Vlado je zastopal minister dr. Srškić v spremstvu načelnika katoliškega odseka dr. Čičića.

Govor nadškofa dr. Bauerja

Med sv. mašo je imel nadškof dr. Ante Bauer pridigo s temo »Evharistija, moč vere«. Svojo pridigo je pričel s pozdravom »Hvaljen Jezus!«. Nato je citiral sv. pismo. Govoril je o pomenu evharistije s psihološkega, filozofskega, etičnega stališča, naglašajoč, da je to velika skrivnost, ki se ne da doumeti z razumom. Mi se namajamo v naročju največje organizacije sveta — katoliške Cerkve, in tej organizaciji se imajo posebno Hrvati zahvaliti za svojo kulturo. Zahvaliti se morajo zanjo predvsem presv. Evharistiji. Hrvati hočejo ostati verni Kralju nad kralji in Evharistiji. Zahtevajo, da se v tem duhu vzgaja mladina. Evharistija je podlaga cerkvenega edinstva, ki daje moč narodnemu in državnemu življenju. Rusija je najboljši dokaz, kako se spravi narod v nesrečo. Hrvatje hočejo zato ostati verni presv. Evharistiji in katoliški veri. Zato prosijo Jezusa Kristusa za pomoč. Nato se je nadaljevala sv. maša, po kateri je blagoslovil papežev delegat v imenu sv. očeta zbrane množice.

S tem so bile dopoldne dopoldanske svečanosti v kraju.

Ogromna procesija

Ze davno pred pol 3, ko je bil določen začetek procesije, so se zbirali množice, ki so napolnile ves Jelačičev trg ter okolice, po katerih je imel kreniti sprevod. Zagreb je okrasili vsa okna s cvetjem in zastavami. Oknih je bilo polno ljudi. Procesija je krenila z Jelačičevega trga po lici do Primorske ulice, nato po Deželjevi ulici na Trg kralja Aleksandra, Maruličevem trgu na Mažuraničev trg, po Mihanovičevi ulici, po Trgu kralja Tomislava, po Strossmayerjevem trgu, Zrinjskega trgu, po Praški ulici na Jelačičev trg. Na čelu so nosili križ, kateremu so sledili Čehi. V sprevodu je bilo 60 godb in okrog 100.000 ljudi, dočim je v špalirju stalo 150.000 ljudi. Ta procesija je imela zgolj cerkveni značaj, vendar je navdušena množica gledalcev burno pozdravljala posamezne skupine udeležencev. Vsaka skupina je imela na čelu tablico z napisom, odkod je. Posebno prisrčno so bili pozdravljeni Čehi, križarji in križarice iz Banja Luke. Sledile so si posamezne škofije, belgrajska, niška, mostarska, banja-luška, vrhbosanska itd. Procesija je trajala dve uri. Na vsej poti so bili prav posebno toplo pozdravljeni tudi Slovenci v

lepni narodnih nošah. Presv. Evharistijo je nosil nuncij dr. Pellegrinetti, kateremu so sledili zastopniki oblasti, pravosodni minister dr. Srškić, ban dr. Silović, načelnik banske uprave dr. Hadži, poveljnik armade general Matić, poveljnik divizije general Daskalović, nato generala Dokič in Stojič z velikim številom častnikov, rektor dr. Belobrk z dekani vseh fakultet, predsednik upravnega sodišča dr. Milovan Zoričič, zastopniki sodnih oblasti, raznih ustanov in društev. Na čelu občinskih namestencev je bil župan dr. Srkulj. Zastavo mesta Zagreba je nosil huzar v plavi uniformi. Presv. Evharistijo je narod po vseh cestah in ulicah kleče pozdravil. To velikašna manifestacija ni motila niti najmanjši incident. Samo na Jelačičevem trgu se je splašil konj stražnika, kar je nekoliko vznemirjalo prisotne. Okoli 6 je dospela procesija zopet na Jelačičev trg, ki se je takoj na novo napolnil s preko 100.000 ljudmi. Okoli tribune so se formirale v glavnem zagrebške župe, ki so ščitile tribuno od pritiska mase. Ko sta stopila nadškof dr. Bauer in nuncij Pellegrinetti na tribuno, ju je množica navdušeno pozdravljala. Nadškof dr. Bauer je prečital molitev hrvatskega »evharističnemu Srcu Jezusa, katero je za njim ponavljala vsa množica. Nadškof je nato podelil blagoslov, nakar je ogromna množica v popolnem miru, poječ himno, zapustila zbirališče in se razšla.

Italija podpira bolgarski fašizem

Sofija, 17. avg. m. Socialistični list »Narod« poroča, da je italijanski fašizem dal bolgarski fašistični organizaciji znatno finančno podporo. S tem bo bolgarski fašistični organizaciji omogočeno, da bo razvila obsežno delovanje.

Grški poslanik na grobu neznanega vojaka

Belgrad, 17. avg. AA. Danes ob 11.30 je novi grški poslanik Melas v spremstvu polkovnika Ventirisa, tukajšnjega grškega vojnega atašeeja, Argiroula, prvega tajnika grškega poslanstva, generala N. Jankovića in šefa odseka ministrstva zunanjih zadev g. Milovanovića položil venec na grob neznanega vojaka.

Madjarski minister o madjarskem prestolu

Budimpešta, 17. avg. AA. Včeraj je minister za narodno brambo Gömbes imel v Miškoicu govor, v katerem je razpravljal o premeni madjarskega prestola in o aktualnosti tega problema. Minister je pobijal mišljenje, da bi to vprašanje bilo prenehalo biti aktualno, in je to pojasnjeval z dejstvom, da bi Madjarska mogla povoljno rešiti ta problem le tedaj, če bi bila popolnoma neodvisna. Toda trianonska pogodba je madjarsko suverenost okrnila. Na vsak način je treba glede rešitve problema madjarske monarhije voditi račune. Ker je evolucija narodnega življenja še v stanju vrenja, morajo biti tisti, ki Madjarsko vodijo, močni ljudje in ne kraljevski otroci.

Prepovedani shodi in sprevodi v Nemčiji

Berlin, 17. avg. AA. Vlada je prepovedala vse sprevode in javne skupščine, ki so jih danes pripravljali komunisti in nacionálni socialisti pod vedrim nebom. Upravnik policije v Monakovem je prepovedal točenje alkoholnih pijač in piva med trajanjem današnjih volilnih skupščin, da prepreči ponovitev neredov zadnjih dni.

Boji med Perzijci in Kurdi

Carigrad, 17. avg. AA. Iz berlinskega vira se doznava, da je med Perzijci in Kurdi prišlo do ogorčenih bojov, pri čemer je padlo 300 Kurdov. Perzijci so imeli okoli 40 mrtvih. Vest o energični akciji, ki jo pripravlja perzijska vlada proti Kurdom, je v Turčiji napravila jako dober vtis.

Ameriško armado vzdržujejo kadilci

Newyork, 17. avg. m. Te dni je bila objavljena zanimiva statistika, iz katere se vidi, da znaša davek na tobak več, kakor vsi ogromni stroški za ameriško armado. Leta 1929 so znašali izdatki za ameriško armado 412 milijonov dolarjev, dohodek iz davka na tobak pa 434.444.543 dolarjev. Pri tej vsoti je zanimivo, da znaša samo davek na cigarete nič manj kakor 342 milijonov dolarjev; jasen dokaz kako zelo je narastel konsum cigaret v Združenih državah.

Avtenično poročilo o strašni nesreči v Zagrebu

5 oseb mrtvih, 15 težje ozir. lažje ranjenih

Zagreb, 17. avg. as. Ob snočnem ognjemetu, ki je privabil velike množice ljudi, katere so obkolile igrališče Concordije, se je zgodila strahovita nesreča na železniškem podvozu. Ljudje so se nahajali povsod na železniškem nasipu ter na železniškem mostu. Razširili so se glasovi, da je železniški promet ustavljen. Sem pa tja je kdo v šali zakričal, da se bliža vlak. Zato ljudje polagoma niso dajali tem krikom nikake važnosti. Vendar pa je prišlo ob 9 res do katastrofe. Tovorni vlak, ki se je v tem času bližal Zagrebu, je po predpisih dal signal, preden je prišel do mostu, ter tudi vozil v počasnejšem tempu. V trenutku, ko je strojnik opazil na progi ljudi, je takoj zavril vlak, vendar pa je bila katastrofa neizogibna. Ljudje, ki so se nahajali na progi, niso mogli nikamor, ker jih je na eni strani zadrževal nasip, na drugi strani pa množica gledalcev. V tem kritičnem momentu jih je mnogo preskočilo ograjo. Pri tej nesreči je zginilo življenje 5 ljudi, 15 pa jih je bilo težje in lažje ranjenih. Krik ranjenih se je razlegal daleč na okrog. Reševalna akcija se je pričela takoj. Na pomoč so priskočili vsi prisotni avtomobili. Ranjence so odpeljali v bolnišnico, kjer se jim je nudila prva pomoč. Tudi mrtve ponesrečence so odpeljali v bolnišnico, katerih identiteta pa se je ugotovila šele danes zjutraj. Mrtvi so: Julak Benčetič, 35 let, iz Petrinje, stanujoč v Zagrebu, ki je umrl v bolnišnici za časa operacije; Vinko Ceraj, 8 letni deček iz Zagreba; Josip Kutarič, 15 letni čevljarški vajenec iz Zagreba; Fran Čepin, mehanik iz Zagreba, 52 let star. Identiteta pete žrtve še ni ugotovljena. Gre za 30 do 32 let staro žensko, močne telesne konstrukcije. Nosi dve srcaji iz boljšega platna in ima pristržene lase. Počila ji je lobanja. Izgleda, da bo še eden težko ranjenih umrl.

Odločen poljski odgovor Nemčiji

Varšava, 17. avg. AA. Agencija »Iskra« prinaša tole sporočilo: V zvezi s poluradno objavo, ki je bila objavljena v nemških listih o nedavnih govornih ministra Trevirana, smo dobili iz uradnega vira tole sporočilo: Omenjena nemška objava ne vsebuje motiva, ki bi mogel opravičiti izjavo ministra Trevirana. Vsaka vlada ima pravico odločno reagirati proti manifestacijam, ki jih vodijo inozemci, naperjenim zoper teritorialno integriteto države. Zelo verjetno je, da je nemška vlada stala na tem stališču glede na svojo državo. V tem primeru je imel protest poljske vlade najkategoričnejši značaj, ker je bil posredi član nemške vlade in ker je bila izjava dana v obliki, ki bi morala izzvati protest vseh činiteljev, ki si iskreno žele ljubezni in mednarodnega sodelovanja. Niti

Ranjeni so: Juraj Dunič, čevljar iz Dreno Boke, okraj Novska, z zlomljeno desno nogo in roko; Dragutin Kalčić, uradnik okrajnega sodišča v Jaski, ranjen na nogi in glavi; Bogdan Pavlica, 32 let, iz Medaka, ranjen na desni nogi in glavi; Bogdan Holsinger, 25 let, nameščeneec žage »Drach« v Capragu, težko ranjen; Ivan Kocjan, kmet iz Bukovca, ranjen v stopalu desne noge; Roza Kocjan, 40 let, iz Bukovca, lažje ranjena; Barica Rupčić, 45 letna, stanuje v Zagrebu, ranjena na glavi in levi nogi; Ružica Kozjak, 24 let stara, z ranami na levi nogi; Ivan Stupar, 26 letni akviziter iz Zagreba, ranjen v glavo in nogo; Marija Krušel, 24 let stara, stanujoč v Zagrebu, lažje notranje poškodbe; Vida Mrša iz Šibenika, lažje ranjena; Ana Ceraj, zasebnica iz Zagreba, lažje ranjena; Anlon Ribič, mehanik iz Zagreba, lažje ranjen; Barica Valjanković, kmetica, 18 let stara, težko ranjena na levi rami, na levi roki in levi nogi.

Kaptol je bil še v teku noči obveščen o težki katastrofi, ki je mučno učinkovala ne samo na cerkvene kroge, nego na vse meščanstvo. Nesreča je bila vso noč predmet splošnih razgovorov. V znak žalosti so na katedrali zvonili zvonovi.

Takoj po katastrofi se je podala na lice mesta komisija ravnateljstva državnih železnic, ki je pregledala teren ter zaslila strojevodjo. Uslužbeni železničarji so že davno preje šlihi žvižg. Na je dal strojevodja Karner v predpisanim času, ko je zagledal v temi množico ljudi, je zavil vlak. Ugotovilo se je, da strojevodja ni nikaka krivda pri nesreči. Na kraj nesreče prispele nato policijska komisija in danes dopoldne sodna komisija, v kateri sta se nahajala tudi univerzitetna profesorja dr. Juraj in dr. Čepulič. Jutri se bo vršila obdukcija žrtv.

ena poljska vlada ni zamudila niti ene prilike, da ne bi zavrnila vsake revandikacije z nemške strani, ki bi stremele po izpremembi meja ne glede na pota in sredstva, po katerih naj bi se te izpremembe izvršile in ne da bi vsaka taka zahteva našlela na neizprosno veto celokupnega poljskega naroda.

Pariz 17. avg. AA. Današnji »Matin« piše, da je nemški veleposlanik van Hoess odpotoval v Berlin prej, nego je nameraval, in sicer zato, ker je nemško ministrstvo zunanjih zadev zahtevalo nujno poročila o odzivu, ki so ga v Franciji izzvali govori in izjave nemškega ministra Trevirana. Znano je, da sta se francoski zunanji minister Briand in nemški veleposlanik o tem nedavno razgovarjala.

je aretiranec Robert Konrad, ki je bil radi požiga že obsojen na 10 let ječe. Konrad pa je imel tudi dovolj vzroka, da se je skrival pod napačnim imenom. Leta 1921 je v Bochumu umoril in oropal nekega delavca ter so ga iskali s tiralicco. Ko so mu to povedali, je vse priznal. Prepeljali so ga v Bochum, kjer se bo moral pred sodiščem zagovarjati radi roparskega umora.

Huda motociklistična nesreča na Jesenicah

Ljubljana, 17. avgusta

Danes dopoldne se je pripetila na Jesenicah huda motociklistična nesreča. 26 letni zasebni uradnik Janko Klinar z Jesenic se je peljal po cesti z motornim kolesom. Z njim je bila na motornem kolesu 26 letna bančna uradnica Cirila Crnko iz Ljubljane. Ko je motorno kolo zavilo pred sokolski dom, se je mudil Klinarju gusen in neprijeten prizor: sredi ceste je ležal ob belem dnevu pijanec in oviral promet. Klinar se je hotel pijancu izogniti, ta pa je v istem hipu vstal in se zamajal proti motornemu kolesu ter trčil vanj. Motorno kolo se je preobrnilo in oba motociklist sta padla na tla. Padeč je bil usoden zlasti za Klinarja, ki je obležal nezavesten s prebito lobanjo. Spremljevalka Cirila Crnko je prav tako obležala s težkimi, vendar ne nevarnimi poškodbami na nogah in po glavi.

Na pomoč so hitro obema ponesrečencema prihiteli ljudje in jima nudili prvo pomoč. Nato ju je avtotaksi prepeljal v Ljubljano v bolnišnico.

Iz učiteljske organizacije

Belgrad, 17. avg. u. Z ozirom na predstojenji kongres Jugoslov. učiteljskega združenja se je danes tukaj vršil občni zbor belgrajske sekcije učiteljskega društva. Iz poročila je razviden zelo lep razvoj te sekcije. Tako v številu članstva kakor tudi v številu društev je zabeležiti lep napredek. Belgrajska sekcija ima sedaj 15 društev s 7408 člani. Sekcija ima več fondov, tako med drugimi učiteljski fond za samopomoč, podporni fond, fond za podporanje učiteljskih sirot, fond za deco. Najvažnejša pa je ustanova »Učiteljskega doma«. Sekcija ima svoj šolski muzej in knjižnico. V knjižnici je nad 3500 knjig. Ima veliko število knjig v nemškem, ruskem, francoskem in italijanskem jeziku. Sicer je pa videti, da knjige, ki so se izposodile, zelo s težavo pridejo zopet v knjižnico. Končno se je vršila obširna debata o predstojećem kongresu in stališču, ki ga bo na tem kongresu zavzela belgrajska sekcija.

Drobne vesti

Niš, 17. avg. u. Danes se je tukaj na svečan način položil temeljni kamen za podružnico drž. hipotekarne banke v Nišu. Zgradba te podružnice bo stala nad 8 milj. Din.

Djakovica, 17. avg. u. Semkaj je prispel znani profesor praške univerze g. dr. Matija Murko. G. Murko je prepotoval vso Crno Goro in odide sedaj še v Sandžak in proučuje stanek narodne pesmi in druga folkloristične vprašanja.

Belgrad, 17. avg. u. Današnje »Vreme« poroča: Od osvoboditve Križevca od Turkov l. 1825 do včeraj se v Križevcu ni izvršila niti ena poroka po turškem obredu. Šele včeraj se je vršila taka poroka, ki je zainteresirala vse meščanstvo. G. Redžep Djulijo, albanski emigrant, se je poročil z gospodično Antonijo Znidarič iz Slovenije, ki je prestopila v muslimansko vero. Tudi njun dosedanji nezakonski sin je dobil ime Škender.

Nemški odgovor g. Poincareju

Berlin, 17. avgusta. m. Na zelo opažene članke g. Poincareja v »Excelsiorju«, v katerih se obrača proti revizionističnim stremjenjem Nemčije, so se tukaj seveda oglašili listi vseh strank s kaj različnimi odgovori. Najbolj zanimiv je pač odgovor onih nemških krogov, ki se od nekdanjega zavzemajo za sporazum s Francijo. Ti krogi, ki pripadajo v prvi vrsti demokratični stranki, v drugi vrsti pa centrumu, poudarjajo, da je treba v Poincareju videti bodočega ministrskega predsednika Francije, ki je edini sposoben, da levičarsko-liberalno opozicijo pritegne k sodelovanju z vlado, ki bo v bodočnosti morala biti edina in močna. Zato je treba njegovim izvajanjem o odnosih med Francijo in Nemčijo pripisati veliko važnost.

Cepprav je treba smatrati Poincarejevo stališče glede verzajske mirovne pogodbe kot intransigentno, pa bi bilo popolnoma napačno ga prezirati, češ, Poincare je zaklet sovražnik Nemčije, s katerim se ne izplača diskutirati. Na vsak način je Poincare skrajno pošten in vesten politik in ni tako nestrpen, kakor se na prvi pogled vidi. Treba je beležiti, da je po izpraznitvi Porenja, ko se je prvič začelo govoriti o možnosti, da bi se kurz zunanje politike Nemčije izpremenil, izrekel sledeče besede: »Vsaka izprememba

obstojećih pogodb bi bila pogubna, razen če bi bila rezultat predloženega sporazuma in če bi se lojalno izvedla.«

Kdor je prebral zadnji članek g. Poincareja v »Excelsiorju«, pa ve, da g. Poincare tudi v tem članku dopušča možnost izpremembe verzajske pogodbe, in sicer s sledečimi besedami: »Če hoče Nemčija v kakšni točki mirovnih pogodb doseči kakršnokoli izpremembo, se razume, da sredstvo vojne ne pride v poštev, ker je Nemčija zaprisegla Kelloggovo pogodbo, pač pa so druga sredstva, namreč, če smem tako reči, sredstvo običajnega prava, da začne direktno razgovor s tisto državo, ki se je tako izprememba tiče. Na drugi strani pa imamo Društvo narodov, na katerega se dve državi, ako med njima nastanejo težkoče, lahko po členu 12. obrneta, in sicer bodisi na razsodišče ali pa na Svet Društva narodov; po členu 19. pa se lahko Društvo narodov naravnost pozove, da revidira pogodbe, kojih praktična neizvedljivost je evidentna.«

Iz tega sklepajo Nemci, da tudi Poincare, ki velja za njih neizprosne nasprotnika, ne izključuje možnosti takega sporazuma z Nemčijo, ki bi vseboval spremembo verzajske mirovne pogodbe v tem ali onem

oziru. Seveda mora Nemčija enkrat čisto odločno in nedvoumno dokazati, da izključuje vsako revanšo. Nadalje je treba pomisliti, da se more člen 19. pakta Dr. n. uporabiti le, ako so vse članice Društva narodov soglasne, da se to stori. Preden bo Nemčija to dosegla, bo morala voditi najodkritosrčnejšo in najlojalnejšo politiko miru. Nemčija pa bo morala tudi privoliti v one izpremembe mirovne pogodbe, ki so njej v prilogi, drugim pa, n. pr. Poljski, v škodo.

Veliko upanje pa polagajo Nemci na drugi strani na angleško javno mnenje, ki je odločno za revizijo nemško-poljske meje. Sicer piše »Manchester Guardian«, da je Poljski nemogoče vrniti koridor, ker je popolnoma poljski, pač pa bi se lahko vrnil Nemčiji Danzig, vendar pa se najdejo v Angliji tudi taki krogi, ki menijo, da se je Nemčiji zgodila krivica tudi pri plebiscitu v Zgornji Šleziji.

Kljub temu pa je tudi za resne nemške politike gotovo, da Anglija v tem vprašanju ne bo postopala ločeno od Francije. Na vsak način je Nemčija primorana iskati sporazum s Francijo, ker jo tudi Italija ne bo podpirala pri reviziji mirovnih pogodb, ker bi se na ta način načelo vprašanje južnih Tirol.

Strašna avtomobilska nesreča

Spindelmühle v Krkonoših, 17. avg. v. V okolici Spindelmühle je pripetila težka avtomobilska nesreča. Poštni avtomobil je na ovinku spodrsnil, se zaletel proti stebri žične železnice, padel ograjo in se prekucnil po bregu. Pokopal je pod seboj petnike, od katerih je 8 mrtvih, 6 pa ranjenih. Število žrtev pa še ni popolnoma dognano, ker je mogoče, da je radi trajnega deževja visoko narasla voda Labe odnesla več žrtev.

Ogromna škoda usled povodnji v Nemčiji

Berlin, 17. avg. v. Iz vse severne Nemčije prihajajo katastrofalne vesti o škodi na polju, ki jo je napravilo neprestano deževje. Žitna letina je na mnogih krajih popolnoma uničena, kolikor je niso že pospravili pod streho. Ponekod je voda odnesla z njiv že požete snope žita. Pašniki v Oldenburgu so popolnoma pod vodo, živina stoji v meter globoki vodi. Tudi krompirju se je napravila velika škoda. Državno ministrstvo za prehrano doživlja neprestano alarmantna poročila od obupanega kmetijskega prebivalstva.

6 umorov v 24 urah

Rockford (Illinois), 17. avg. m. Šest umorov v 24 urah — to je zadnji rekord še vedno trajajoče odkrite vojne med tolpmi kralja tihotapcev alkohola Al Capone in njegovimi doseganim rivalom Moranom za gospodstvo nad zločinskim svetom Chicaga in celega srednjega zapada. Najsenzacionalnejši teh šest umorov, ki so bili vsi izvršeni tekotom večerajšnje dne in današnje noči, je umor Joe Giovina, rockfordskega tihotapca alkohola ki je poleg tega še izsiljeval denar od trgovcev in je pripadal tolpmi Caponeja. Giovino je padel na javni cesti zadet od strelcev iz strojne puške, ki so jo namerili nanj z mimo drvečega avtomobila. Giovino je padel zadet od številnih strelcev, samo šest metrov oddaljen od nekega policista, ki je takoj spoznal za kaj gre ter hitro potegnil revolver in streljal na avtomobil, ne da bi ga zadel. Morilci so pobegnili, ne da bi jih spoznali, vendar sodojo, da so bili pod poveljstvom enega od Moranovih ljudi. Nekega drugega tihotapca alkohola, Danny Vallona, je zaletela krogla, ko je snoči stopil v neko kavarno nekega čikaškega predmestja. Tudi morilec Vallona se je posrečilo pobegniti. Danes ponoči so na neki samotni podeželski cesti blizu Stampula v Minnesoti našli ustreljene tri pristaše Morana, ki so jih brez dvoma ustrelili Caponijevi ljudje. Policija sodi, da so bili ustreljeni namenjeni v Moranov poletni glavni stan. Končno je bil v Chicagu na testu ustreljen neki tihotapec alkohola, ki je pripadal k tolpmi Morana. Tudi njegovi morilci so vobegnili na avtomobilu, ne da bi jih spoznali.

Boj za ciganski prestol

Cigani, ki bivajo po raznih državah, si volijo svoje vladarje. No, te dni so proglasili, da je prestol ciganskih ciganov prazen. Za nasledstvo se borita dva ugledna cigana: Bazilij Marimont in Michael II. Piast. Vsak ima za sabo oboroženo stranko. Pretepi in poboji med obema laboroma so zlasti v Galiciji na dnevnem redu. Ker borba ni ponehala, so se cigani odločili, da pozovejo na Poljsko »kralja« španskih ciganov Matijo Amecho. Ta je namreč vrhovni sodnik vseh ciganov v Evropi. Špansko zveščanstvo je prišlo s par dvorjani v Varšavo. V zakotno krčmo je bil sklican državni svet. Zganje se je kar cedilo po mizah in je končno vse razprte duhove pomirilo. Pod spravno pogodbo se je kralj Matija moško podpisal »Moje kraljevsko veličanstvo iz Španije« Hvaležni podaniki na Poljskem so mu za njegov državniški trud dali naslov »cigan baron vse Poljske«. Novi cigan baron je po časopisih že sklical za 29. t. m. zdan za pravice za vse poljske cigane.

Dunajska vremenska napoved. Med severnimi Alpami in vzhodnem robu Alp izpremenljivo, nekoliko boljše vreme, ponekod še dež. Temperatura bo zopet narasla, vendar bo še hladno. V južni Alpah menjaje oblačno, pa večinoma jasno in toplo.

Kongres lutkarjev v Ljubljani

Ustanovitev jugoslovanske lutkovne zveze

Lutkovne igre so lepa, pristna umetnost, dasi bi jih kdo smatral samo za otroško zabavno sredstvo. Pa so mnogo več! Med našim narodom uživa ta umetnost že veliko popularnost in le čudno je, da so bila lutkovna gledališča dosedaj pri nas tako osamljena in brez zveze drugo z drugim. Prve začetke lutkovnega sodobnega gledališča sta v Jugoslaviji ustvarila Klemenčič v Ljubljani in Širolo v Zagrebu. Njuno delo je bilo kljub vsemu plodno, zakaj danes imamo že lepo število lutkovnih gledališč.

V zadnjem času se je pokazala splošna potreba, da se lutkovna gledališča in lutkarji organizirajo. Tako je prišlo do prvih priprav za ustanovitev jugoslovanske lutkovne zveze in do kongresa lutkarjev, ki se je danes vršil v Ljubljani.

Kongres se je vršil danes dopoldne na Taboru. Bilo je navzočih 35 udeležencev, po večini samih zastopnikov posameznih društev, ki goje lutkovne igre. Tako so bila med drugimi zastopana naslednja društva: Slovenska kršćanska ženska zveza, T. K. D. »Atena«, Kolo jugoslov. sester, razna sokolska društva, Češka obec v Ljubljani, UJU in samostojna podeželska lutkovna gledališča. Kongres je otvoril in vodil v imenu pripravljavnega odbora g. Josip Zidarič, ki je pozdravil vse prisotne zastopnike, zlasti pa g. Mladena Širolo iz Zagreba.

Obširen in zelo izčrpen, lep referat o zgodovini, razvoju in pomenu lutkovnih iger je podal g. Boris Orel, ki je tudi utemeljil ustanovitev jugoslovanske lutkovne zveze.

Prečitala so bila nato pravila novoustanovljene jugoslovanske lutkovne zveze, ki so bila z malimi izjemami sprejeta.

Prvi kongres občinskih uslužbencev

Sarajevo, 17. avg. v. Danes se je tukaj vršil prvi kongres organizacije nameščenecv mestnih in vaških občin kraljevine Jugoslavije. Kongresu je prisostvovalo zelo veliko delegatov iz vse kraljevine. Kongres je otvoril predsednik zveze g. Fran Govekar iz Ljubljane, ki je pozdravil predstavnike ministrstev in banske uprave ter ostale goste. G. Govekar je v daljšem govoru pojasnil, kako je prišlo do osnovanja zveze. Ideja za osnovanje zveze se je pojavila že l. 1920, do ustanovitve njene pa je prišlo šele l. 1926. Cilj združenja ni samo materialno zboljšanje, marveč tudi intelektualno in kvalitativno poboljšanje v kadru občinskih nameščenecv. Najprvo je bila na njegov predlog poslana brzojavka Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade, nakar je bil izvoljen upravni odbor. Za predsednika je bil izvoljen g. Fran Govekar iz Ljubljane. V odboru je Dragotin Mohor iz Ljubljane, za I. tajnika pa je izvoljen Franjo Kramberger iz Maribora. Nato se

je razpravljalo o načrtu zakona o ureditvi položaja občinskih nameščenecv. Sprejeta je bila končna resolucija, v kateri se zahteva, da se v vsaki banovini odpre administrativna šola, ki bi trajala eno leto. Zahteva se, da število občinskih nameščenecv v večjih podeželskih občinah ne sme biti manj kot tri. Zahteva se, da vsi občinski uradniki, poduradniki in slugi dobijo stalnost po treh letih službe, pravico na pokojnino pa po desetih letih službe. Zahteva se, da vsaka občina v roku enega leta položi v pokojninski sklad za svoje uslužbence 10% skupno predvidenih odbitkov za uradnike. Zahteva se ureditev stroškov za potovanje občinskih nameščenecv, kakor je to urejeno za državne uradnike. Nato je tajnik Kramberger prečital svoj referat o težnjah občinskih nameščenecv, ga Marija Bartova iz Ljubljane pa svoje poročilo o celibatu in enakopravnosti ženskih občinskih nameščenecv z moškimi.

gibanje. V resnici pa poganja ploščo 4 konjske sile močan motor. Plošča se tako vrli neprestano, počasno in skoraj neopazno.

Premični del ima floris velikega križa z dvema dolgima in dvema kratkima krakoma. V krakih so čakalnice, kakor tudi sobe za zdravnike, tako da so pacienti stalno pod njihovim nadzorstvom. V obeh velikih krakih je po pet opremljenih kabin za zdravljenje. V njih so premične postelje, ki jih more zdravnik spraviti v poljuben položaj. Dalje je tu okvir za svetlobni filter, tako da more bolnik sprejemati le one žarke, ki so koristni njegovemu zdravljenju. Vsaka kabina je dalje opremljena še z aparati za umetno obsevanje za slučaj, če bi solnce samo ne maralo dovolj greti in obsevali bolnika.

Družba „ILIRIJA“ Premog
Dunajska cesta št. 46 Drva
Telefon: 2820 Koks

★ Gospa, od Vas je odvisno, da si olajšate težko pranje! Kupujte dosledno pravo Terpentinsko milo Gazela in uverili se boste, da govorimo resnico.

Dr. Krek Miha

javi, da je

odpri advokatsko pisarno v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 21
nova hiša Vzemne zavarovalnice

Telefon št. 2912

Telefon št. 2912

Kronika

O nesreči na Triglavu smo prejeli naslednje podatke, ki nam jih je poslal član reševalne ekspedicije: Dne 15. avgusta sta se podala iz Aljaževga Doma v Vratih čez slov. smer triglavske stene g. Karel Biško in Jože Batis, katerima se je pridružil še tehnik Vojislav Avakumović iz Zemuna, kateri je prejšnje dni delal težje ture v okolici Jalovca. Pri vstopu v steno so dohiteli še tri mlade turiste, ki so tudi nameravali v steno. Ker so bili le-ti še novinci v steni, so jim prvi pomagali in tako skupno plezali. Prišli so nekako v višino četrtiline stene do tako zvanih »Belih Plati«. Tam se niso znali orientirati in so mesto desno od Belih Plati, kjer je pravi prehod, zavili levo, kjer je na videz lažji teren. Tam se je povzpela Avakumović, v iskanju prehoda, preko gladkih plošč in čim višje tem težje plezal, ker so mu po mokrih ploščah držale slabe plezalke. Tam mu je na težkem mestu izpodrsnilo, obrnil se je na rokah, ki pa so vsled napora tudi kmalu odpovedale — Avakumović je zdrnil po ploščah, se lovil med drsenjem, dokler ga končno ni obrnilo in se je potakal preko »Plati« ter padel v položen žleb, kjer se je ujel. Zdrnil je po cenitvi rešilne ekspedicije 20—22 m, padec pa zato ni bil tako hud, ker je le drsel, ne pa prosil padal. Potokel se je po obrazu, vendar brez resnejših posledic — desno nogo pa je v gležnju zvil in najbrže tudi v kolenu, koder se je tudi precej potokel. Tovariši so ga za silo obvezali; v Vrata pa je odšel g. Karel Biško s še enim tovarišem in tam obvestil ob 7 zvečer oskrbnika o nesreči, ki je v vest takoj odposlal v Mojstrano. (Ostali trije se ostali čez noč v steni pri ranjencu — Jože Boris mu je vso noč opiral ranjeno nogo v primerni legi, da je ranjenec lažje prenašal bolečine.)

G. Gregor Lah je takoj sklical mojstransko rešilno ekspedicijo. Obvestili so telefonično tudi Jeseničane in po prihodu večernega vlaka v Mojstrano so odšli v Vrata reševali ponesrečenca: Joža Čop, Miha Poličnik, Matevž Frelih, Gregor Lah, Janez Hlebač, Feliks Zima, Janez Pold, Albin Čop, Hinko Jeklič — med potjo so dvignili v lovski kočiji še vodnika Janeza Koširja.

Ob 5 zjutraj so odšli v steno oba Čopa, Poličnik, Hlebač, Frelih, Košir in Biško — Lah, Zima, Pold in Jeklič pa so oskrbeli vse potrebno in prinesli pod steno, kjer so počakali na ekspedicijo, ki je odšla v steno. Plezaleci so prišli okrog 7 do ponesrečenca, ga prevezali, mu nudili okrepčila, ga navedali na vrh in ga začeli spravljati v dolino. Frelih in Biško sta mu opirala težko poškodovano nogo, da se ni zadrževal ob skale, Joža Čop in Poličnik sta ga opirala ob ramenih in pod pazduho, Hlebač, Čop Albin in Košir pa so odzadaj vse ekspedicijo varovali na vrhov. Ob pol 1 so plezaleci prišli s stene na prodišče, kjer so jih že čakali z nosilnico in okrepčili že imenovani vodniki. Pod steno so le-ti ranjenca naložili na nosilnico in ga prinesli po trdi in težki hoji v dolino, kjer ga je čakal voz in odpeljal v Mojstrano.

V Mojstrani sta nudila prvo zdravniško pomoč ponesrečenca g. dr. Kogoj z Jesenice in dr. Vituš iz Zagreba, ki je v Mojstrani na letovišču. Sreča je bila, da je bil takoj na razpologo avto, ki je Avakumoviča odpeljal na Jesenice, od koder ga je njegov spremljevalec Jože Batis spremljal z vlakom v ljubljansko bolnišnico.

Poplave v Pesniški dolini. V sled trajnih nalivov je Pesnica s svojimi dotoki spet prestopila svoje bregove v vsej šmarjski dolini, ki sliči, kakor vsako leto po večkrat, jezeru. Uničena je vsa otava, ki je ravno v dolini boljše kazala, malo višje pa je ilak nič ni. Voda pa je preplavila tudi nižje ležeče njive, kar je napravila ogromno škodo. Skrajni čas bi že bil, da bi se začelo z regulacijo Pesnice.

Prekopavanje grobov. Za Kranjsko goro je prišel na vrsto Bohinj. Pretekli teden so izkopali grobove italijanskih vojakov-ujetnikov, in sicer v Ušanci 54, na Bohinjski Bistrici 24 in na Bohinjski Beli 1. Ostanke trupel so položili v Jesene ravnice in jih prepeljali v Ljubljano, kjer bodo vse položili na skupnem prostoru na pokopališču pri Sv. Križu k večnemu počitku.

Novega zdravnika dobe s 1. septembrom na Bohinjski Bistrici. Doslej imajo samo enega, ki pa pač ne zadostuje za vso bohinsko okolico, kjer prebiva okrog 7000 ljudi.

Modrasa, 85 cm dolgega, je ujel v precep Jože Mraz v gozdu pri Dol. Mokrem polju pri Šent Jerneju na Dolenjskem.

Neurje s točo. Iz Št. Jerneja na Dolenjskem poročajo: Kar dva dni zaporedoma smo bili v skrbeh za naša polja in vinograde. Prvi dan nam je sicer toča prizanesla, pač pa je razsajal hud vihar, vmes je grmelno in treskalo kar venomer. Drugi dan je prav lepo kazalo, naenkrat pa so se zgrnili oblaki in med silnim nalivom se je vsula toča, po katerih krajih kar sama brez dežja. Napravila je veliko škodo po vinogradih, pa tudi polju ni prizanesla in je težko verjetno, če se bo pozna ajda že obrastla.

Dve nesreči. Manjša nesreča se je pripetila večeraj dopoldne v Litiji. Delavec Nikolaj Kolman je prodajal sladoled. Ko je pehal pred seboj zaboj s sladoledom, se je na cesti nekam zaletel in si zlomil levo roko. — Druga nesreča se je pripetila na Vrhniki. Prodajalka Marija Petavs v trgovini Ane Kržanove je pospravljala v soboto trgovino. Pri tem je padla in si zlomila desno roko. Sedaj se oba ponesrečenca zdravita v ljubljanski bolnišnici.

